

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 18.

Z KRAKOWA DNIA 3 MARCA 1819. ROKU WE SZRODE.

Z Warszawy d. 23 Lutego.

Najjaśniejszy Cesarz i Król, Pan nasz miłościwy, raczył najlaskawiej zaszczyścić J.W. Radcę Stanu Sumińskiego, Dyrektora Jeneralnego Policji i Poczty, orderem S. Włodzimierza 3ciej klasy, którego znaki tenże J.W. Radca Stanu Sumiński miał szczęście otrzymać tu w Warszawie przez Jego Cesarzewicowską Mość, Wielkiego Xiążęcia Konstantego.

Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji.

Podaie do wiadomości publiczney Ukaz Jego Cesarzsko-Królewskiej Mości, udzielony sobie odezwą JO. Xięcia Namieśtnika Królewskiego d. 17 m. b. iak nastę, nie:

” Ukaz Senatowi Rządzącemu.

” Dla ulżenia w handlowych związkach Naszym wiernym poddanym Cesarstwa Rosyyskiego i Królestwa Polskiego, rozkazuemy: wszelkie zagraniczne towary, których wprowadzanie do Rosyji na mocy Taryfy 1816 nie zabronione, pozwolić wprowadzać przez Ko-

morę celną Uściług podług tych zasad iakie wskazane zostały Ukazem 16 Sierpnia 1817 roku przez Komorę celną Brzesko-Litewską, nie ograniczając wprowadzania tego towarami z Jarmarków Warszawskich idącemi, lecz rozprzestrzeniając je na wszelkie w ogólności towary przez Królestwo Polskie prowadzone.

” W Petersburgu d. 31 Grudnia 1818 r.

Na oryginalu podpisano:

Alexander

Zgodno: Dyrektor Kancellaryi

J. Czuczynin.

Kontrasygnowat: Minister Skarbu

D. Guriew.,,

W Warszawie dnia 23 Lutego 1819 r.

Minister Prezydujący

(Podpisano) *T. Mostowski*

Sekretarz Jeneralny

Aug: Karcki.

Za Zgodność:

Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rząd:
Spraw Wew: i Policji

Aug: Karcki.

Z Peterzburga d. 29 Stycznia d. h.

Nayańńieysza Cesarzowa Jeymość Elżbieta Alexieiowna, ku powszechney radości, w pożądanym stanie zdrowia, powróciła z podróży zagranicznej w przeszłą niedzielę, d. 26 Stycznia wieczorem do Cesarzkiego-Siela, gdzie N. Cesarz Jegomość spotykał swoją Małżonkę. Cesarstwo Jeymość przybyli do Petersburga w Poniedziałek, dnia 27 wieczorem.

— Z Wilna. —

Opisanie podróży N. Pani przez Gubernią Wileńską.

N. Cesarzowa Jeymość, Elżbieta Alexieiowna, powracając do Rossyi, spotkana była przez JW. Litewskiego wojennego Gubernatora i Kawalera, Rzymskiego Korsakowa, na ostatniej stacyi w Królestwie Polskiem, a d. 19 Stycznia o godzinie 4tej z południa przybyła nad brzeg Niemna, do Kowna. Na tej rzece rzucone były dwie przeprawy, jedna po lodzie, a druga na promie, pięknie bardzo ubranym Czekał tu przybycia N. Pani zastępujący Wileńskiego Gubernatora cywilnego, Vice Gubernator, Hrabia Plater Sieberg, a na brzegu rzeki lud licznie zgromadzony. N. Cesarzowa przebywszy rzekę, szła piechotą do przygotowanego na Jey mieszkanie domu, przeprowadzona przez wyżej wymienione osoby i Dyrektora poczt Królestwa Polskiego Sumińskiego, oraz Prezesa Augustowskiej Kommissyi Zielińskiego. Na brzegu rzeki spotykało N. Panią duchowieństwo z krzyżem, przy odgłosie dzwonów; członki miejskiej rady z cechami i mieszkańcy z radośnym okrzykiem Ura! przed domem Wileński Gubernski Marszałek i Kowieński Powiatowy, oraz przedniysi obywatele. Wieczorem

ratusz i domy pięknie były oświecone. Nazajutrz N. Pani na znak swey łaski, po piędziesiąt czterech złotych wyptacić kazala dla zakonów XX. Franciszkanów i Bernardynów, i PP. Brygitek, a Kowieńskiego Policmajstra i Ziemskiego Kommissarza złotemi tabakierami udarować raczyła, officerowi zaś z Iswalidów podarunek, gospodarzowi domu pierścień brylantowy, a przewoźnikom na rzece po 25 czterech złotych. Nazajutrz, d. 20 Stycznia, o godzinie 8mej ranney w pożądanem zdrowiu wyjechawszy z Kowna, obiadować raczyła w Montwidowskim pocztowym domu, przygotowanym za staraniem JW. Podkomorzego Przeciszewskiego i Obywatela Gruzowskiego, a o godzinie 6tej wieczorem, do Radziwiłłowskiej stacyi, oświeconey przez gorliwe staranie Marszałka Powiatu Szawelskiego, gdzie JW. Litewski wojenny Gubernator przedstawił znakomitszych obywateli tego Powiatu. Tu N. Pani znowu łaskawie rozdać raczyła: Marszałkowi Szawelskiemu Siemiotowi, brylantowy pierścień, Ziemiemi Kommissarzowi Narbutowi, złoty zegarek, na trzymającą straż rotę 28go pułku strzelców cz. zł. 40, a Kapitanowi iey i dwóm officerom, podarunki. Nazajutrz o godzinie 8mej ranney, N. Cesarzowa wyjechała do Mieszkuć, dokąd przybyła o godzinie 11tej, i raczyła śniadać, a o godzinie 12tej z południa udała się do Kalwy, na granicy Gubernii Wileńskiej, stamtąd zaś do majątku Jelley w Kurlandyi, wiorst ośm za granicą Gubernii leżącego, gdzie zegnając przeprowadzając ją osoby udarować raczyła JW. Vice-Gubernatora Wileńskiego, brylantowym z cyfrą swą pierścieniem, a Gubernskiego Marszałka Rómera, obywatela Bur-

niewicz, i Adjutanta JW. Litewskiego wojennego Gubernatora, Majora Szebekę, brylantowemi pierścieniami, obiedzdemu zaś officerowi Litewskiego pocztaemu złotą tabakierę dać raczyła, i wpożądanem zdrowiu w dalszą udała się podróż.

Ze Lwowa d. 22 Lutego.

Dzień 12sty Lutego, jako rocznica urodzin Najjaśniejszego Cesarza i Króla Franciszka, Pana naszego najmiłościwszego, którego dobrotliwa Opatrzność przeznaczyła na Władcę wielu szczęśliwych Ludów, i który przez wysokie Swenoty nabył piękne prawo do nazywania się ulubionym Oycem Swych Poddanych, obchodzono we Lwowie z największą uroczystością.

O godzinie 10. z rana, wszystkie Władze, C. K. Jenerałowie obecni Członkowie Stanów krajowych i Duchowienstwo zgromadzili się w Kościele katedralnym, gdzie JW. Hrabia Ankwicz, Arcy - Biskup Lwowski i Prymas Królestw Galicyi i Lodomeryi odprawił uroczyste Mszę wielką. Przed kościołem i na rynku paradowały osada wojskowa i korpusy miejskie, na których salwy odpowiadały zatoczone za miastem działa C. K. artylleryi polney i artylleryi miejskiej.

Po skończonem nabożeństwie i odciągnięciu wojska różney broń był obiad u JW. Gubernatora krajowego, gdzie Władze krajowe i zgromadzeni na ten dzień Obywatele znajdowali się. Toasty za zdrowie Najjaśniejszego Pana spełniano radośnie sercem pełnem życzenia, aby Najwyższy przedłużał drogie dni życia najłaskawszego Monarchy i Oycy poświęcającego je sedysie dobru Swych Ludów.

Wieczorem odśpiewano w teatrze w obecności licznege zgromadzenia przed porotrem Najjaśniejszego Pana hymn narodowy: Boże zachoway Franciszka Cesarza!

Dzień ten radosny i świetny zakończyły assamble u JW. Hrabiego Ankwicza, Arcy - Biskupa Lwowskiego i Prymasa Królestw Galicyi i Lodomeryi, gdzie znajdowali się Naczelnicy Władz krajowych, Jenerałowie, Officerowie wyższego stopnia, Dygnitarze koronni, Członkowie Stanów, Kapituły obu obrządków i liczne grono Dam i Obywateli.

Tak zakończyła się uroczystość urodzin najdobrotliwszego Monarchy i Oycy, a zapewne każdy Mąż prawy, mający pojęcie o tak wzniosley, spokojney ale prawdziwey wielkości, o tak wysokich cnotach i celujących świetnością przymiotach, z zapalem błagać będzie Nieba o hojne zlewanie błogostawieństw na uzcześnie wiążącego swe Ludy Monarchę i Oycę Franciszka.

Z Woroneza d. 9 Stycznia d. k.

W Gubernii tutejszey w mieście Wołnikach detychczasz ieszcze istnieje domek, w którym niegdys przemieszkował Cesarz Piotr Wielki. Mieszkańcy tameczni szcenią wielce tę drogą pamiątkę uniesmierelnioną śladami W. Monarchy. Należy ona do Xiędza Parocha tamecznego. Urzędnik pewny chciał ten domek nabydź, leca sługa ołtarza chociaź ubogi, za żadną zapłatę nie chciał go przedać, chcąc zostawić jako najdroższy spadek potomkom swoim tę lepiątkę, w której mieszkał niesmiertelny Cesarz.

Z *Miowa* d. 31 *Grudnia* d. k.

Urodzaj tegoroczny w stronach tu-
tejszych chociaż zawsze obfitych, był
nadzwyczajny. Czas letni był w prawdzie
dżdżysty i nie sprzyjał sprzątaniu zboża,
za nastaniem atoli piękney pory iesienney
w pierwszych dniach Września, pracę rol-
niczą nappomyślniey ukończono i zboże
należysie wysuszone zwieziono do stodoł.
Od 15go Listopada nastąpiła tu zima i mro-
zy dochodzące piętnastu stopni, trwały
bez przerwy aż do 22 b.m.

Z *Paryża* d. 13 *Lutego*.

Wczoray miał Król przemiatający na-
pad pedogry. — Dla byłego dyplomacy-
cznego ajenta P. Massias utworzył Król z ie-
go 5tysięcznego dochodu z zapisu wiatłey
Kładze maiorat z tytułem barona.

Onegdaj rozeszły się tu wieści o
śmierci Papeża i byłey Królowey Etruryi,
a terazniejszey Xiężny Łukieskiej; lecz
zdają się żadney nie mieć pewności.

W sile morskiej zasady nowe miano-
wania, pomiędzy kt remi Kontraadmiral
Dumanoir został Viceadmiralem, a Kapi-
tan Bergeret kontraadmiralem.

Xze Cambaceres odjedzie ztąd w krót-
ce do Bruxelli.

Jeden z dzienników Niemieckich, wy-
raża gazet: Francuzka, tak wyraża sło-
wo: Obywatel: "Obywatelom jest czło-
wiek, który zachowuje prawa i obowiąz-
ki społeczności i przykłada się do wszyst-
kich ciężarów kraju „

Z Nowegoiorku postany został na sta-
łą ład do Europy na sprzedarz wielki dy-
tament, za który tam 80,000 dolarów sa-
ręczono. Sądzą, że do Józefa Bonapartego
należy.

Gdy żywności znajdzie się podostat-

kiem we Francyi, dozwolił zatem Rząd
znowu wywozu zagranicę z niektórych de-
partamentów ziemniaków, kukurycy i pro-
sa.

Zima tak tu jest łagodna, iż poku-
pią się już iaskółki, i na rynku sprzedają świe-
że ogrodowizny.

Generał Alix, który po powrocie z wy-
gnaania umieszczony został z placą 18,000
fr. w czynney służbie, chce, iak mowią,
podać na nowo dawniey odrzucone prze-
łożenie Seymowi Niemieckiemu przeciw
zabrania mu dobr iego przez Elektora Hę-
skiego w byłem Królestwie Westfalskim.

P. Jouy, ieden z współpracowników
nad dziennikiem *Mincwa*, kazal teraz
tragedyją swoją *Belizar*, którey wysta-
wienie po wielu przemażaniach dozwolonem,
lecz zaraz potem zabronionem zostało, z
długą przemową i wszystkimi przema-
żaniami wydrukować, i przypisał ją swoie-
mu przeciwniowi Arnault, autorowi tragedyi
Germania. Jest to bardzo mierna tragedya
i niewyrownywa wcale tak co
do planu, iako i rzeczy *Germani-*
kowi.

Dawno oczekiwany nowy roman *Pani*
Genlis Les Parvenus, wyszedł nakoniec a
druku i jest z ciekawością czytany.

Dziennik *le Conservateur* rozchodzi
się teraz 7000, a *Mincwa* 8500 exempla-
rzy. Niektóre Ministrowskie dzienniki u-
stały wcale wychodzić.

Do pałacu Luwru dane bydź mają no-
we okna, których zaprowadzenie zaliczy-
towano za 110,000 fr.

Podług wyrachowania Hr. Chaptal zbiera
Francya w zwyczajnym roku 51,500,200
hektogramów pszenicy, 30,290,161 żyta
ozimego i iarego, 6,302,316 kukurycy,

8,409,473 orkiszu, 12,576,603 ięczmienia, 4,798,616 grochu, 19,800,741 ziemniaków, 52,066,587 owsa, 1,113,177 prosa, i t. d. 35,358,890 hektolitrow wina (z którego $\frac{1}{2}$ na wódkę wypalają) 37,928,543 kilogramów wełny, 5,147,609 kilogramów iedwabiu.

Gazeta Francuzka zapewnia, iż młodemu Francuzkiemu Wędrownikowi, wnukowi Hr. Molien, poszczęściło się dostać z Senegalu do Tombuktoo, czego dotąd żaden Anglik nie mógł dokazać. Rodzina odebrała od niego list, który nie był wprawdzie jeszcze z Tombuktoo pisany, ale już tylko na trzy dni drogi od tego miasta. List ten złożony został w Instytucie. — P dług tejże gazety nie potwierdza się wiadomość o śmierci Wędrownika Belmonti. Lord Belmore, który niedawno obiechał wschod i Egipt, odebrał od niego list z Tebów pod d. 27 Października. Lord Belmore przedart się o 150 godzin drogi za katarakty Nilu w Nubii i w Tebach, gdzie 6 tygodni bawił, kazał 100 Arabom czynić odkopywania, gdzie ważne odkrył rzeczy. — Zaprowadzenie osad na zachodnim brzegu Afryki popierane jest gorliwie przez Rząd. W roku przeszłym dwie wyprawy jedna w Lipcu, druga w Grudniu wysłane zostały do Senegalu, a teraz trzecia ma się tam udać. Osady tamtejsze dostarczały już Francji znacznie bawełny i indigo; zamyślały tam jeszcze rozmnożyć rośliny kawy i cukru.

Dziennik Sporów wyraża: Znany Wędrownik Kawaler Joubert, dopełnił, lubo z wielką trudnością, zlecenia Rządu zakupienia w dolinach Kaszemru stada kóz, które wydały wełnę na tak zwane Kaszemrowe materye. 1300 sztuk tych

użytecznych zwierząt przybyło do Astrachanu i będą z Kassa na okrętach do Marsylii przesłanemi, zkad rozestanemi zostaną do dolin między Alpami i Pireneami. Tym sposobem Francya mieć teraz będzie własną wełnę na materye, które dotąd z wielkim pożytkiem wyrabia.

W Rambouillet, gdzie utrzymywane jest kosztem Królewskim piękne stado owiec Merinosów, używane są z wielkim pożytkiem na karmę ziemniaki; surowo dla koni, a gotowane na parze dla owiec.

Projekt do ustawy względem wolności druku ma w tych dniach być przez Ministrów izbie Deputowanych podany.

Marszałek polny Bertou otrzymał od Króla Szwedzkiego, pod którym dawniej służył, order miecza.

Z Londynu d. 13 Lutego.

Hr. Liwerpool podał izbie wyższej d. 11 papiery tyczące się zjazdu Akwisgrańskiego, pomiędzy którymi znajdują się także umowy; pierwsza względem wyplat przez Francją Mocarstwom sprzymierzonom przyrzeczonych, a druga względem zniesienia handlu niewolnikami.

Lord Holland oświadczył, iż spodziewa się, że nastąpi dokładne wyjaśnienie tych papierów; lecz pragnie nadewszystko wiedzieć, czyli pomiędzy temi papierami znajdują się kopia tak zwanego traktatu S. Przymierza lub czyli Ministrowie myślą go izbie udzielić; gdyż chciałby wiedzieć ile Anglii do niego wpływa, a mianowicie czyli ten związek zasadza się tylko na religijnych, nie politycznych zamiarach. — Hr. Liwerpool odpowiedział na to: iż nie mógł dotąd uporządkować wszystkich papierów, które Ministrowie postanowili izbie podać. Co się tyczy traktatu

S. Przymierza, Anglii nie należy do niego bezpośrednio; zawarty on i podpisany został w r. 1815 w Paryżu podczas pobytu Monarchów Rossyjskiego, Austriackiego i Pruskiego przez samychże Monarchów, bez poprze dniczych układów ministeryalnych, do którego Xże Rejent nie mógł osobiście wpływać. Skoro zasady tego traktatu ogłoszone zostały, znaleziono je zupełnie zgodnemi z zamiarami naszego Rządu; ogłoszenie zaś tajnych jego artykułów nie z gadza się wcale z zasadami polityki, zwłaszcza, że nasz kraj do niego nie wchodził.

Lord Castlereagh złożył także izbie niższej listy tyczące się układów Akwisgrańskich. — Projekt P. Lushington, ażeby za 20 mill. nowych biletów skarbowych w bieg puszczono, został do komisji odesłany. (Dotąd znany nie sięch w biegu za 45,655,400 f. szt.) — P. Onslow proponował, aby uchylić ustawę jeszcze za panowania Królowey Anny prowizyą na 5 od 100 oznaczającą. Lecz ciężko, aby się ten projekt utrzymał, bo sam Rząd interessowany jest, aby większy nie płacił prowizyi od swoich pożyczek. — P. Wilberforce podał izbie prośbę od Kwaków, aby zastanowiła się nad wielu ustawami, które karę śmierci naczynają.

Dziennik Goniec wyraża: "Z żalem donieść musimy, iż w stanie kupieckim zaszło znowu wiele bankructw, chociaż niebardzo znaczących. — Bilety bankowe spadły na 76 za 100. Powszechny dyskredyt powiększył się nadzwyczajnie. Handel coraz w smutniejszym znajduje się stanie, i niema dnia, żeby który dom kupiecki nie zaprzestał płacić; czynności zupełnie ustaly; każdy chowa pieniądze i o-

ceku e przemiany tego stanu rzeczy. — O raniczenie zmianki banku trwać jeszcze musi długo, ponieważ to jest życzeniem kupców.

Liczba oskarżonych o fałszowanie biletów bankowych lub wiedzących o tem, wynosiła od 29 Kwietnia r. z. 123 osób, a fałszujących monetę 273. Z pierwszych ukarano śmiercią 64, a 59 uwolniono.

Xże Wellington dał u siebie d. 11 b. m. świetny obiad. Na wnioścu do sali iadalney znajdował się zrobiony w Rzymie z Karraryjskiego marmuru piękny posąg Bonapartego, który Król Ludwik XVIII. Xciu Wellingtonowi darował.

Do Liwerpoola zawinął d. 8 b. m. okręt Cezar, który d. 23 Grudnia wyspę S. Heleny opuścił. Lecz z przywiezionych przezeń pism nic jeszcze niewiadomo.

W Portsmut z konopi Nowey Zelandyi, które 3 razy w roku są zbierane, kręcoso liny okrętowe, które mają być bardzo dobre, a beczka tych konopi nie kosztuje jak siódmą część zwyczajnych.

Z Nowegoiorku d. 10 Stycznia.

Galioeta Midas, która d. 27 Listopada odpłynęła z Coquimbo, zawinęła do naszego portu, i przywiozła wiadomość, że wojska Królewsko-Hszpańskie, zbrzywszy warownie opuściły d. 6 Września twierdzę Conception. W Valparaso i Coquimbo zatrzymano wszystkie okręty. Jeneral St. Martin miał d. 8 Sierpnia przejść góry Cordellier, lecz Chiliyczycowic postali do niego z prośbą, aby więcej do ich kraju nie powracał. Urażony tym postępkim, złożył dowództwo, podając za przyczynę, iż Rząd nie dostarczył mu żądanych 50,000 delarów.

Jeneral Brayer opuścił d. 24 Grudnia

Buenos - Ayres , wydawczy usprawiedliwie-
nie się z swolego postępowania. Zamyśla
powrócić do Chili.

Paraguay i Peru zawsze w iednako-
wym zostają stanie.

Portugalczykowie ponieśli klęskę; Ar-
tigas przymusił ich do opuszczenia miasta
Elherbidero , gdzie zostawili swą artylery-
ją i tabory. Żołnierze ich uchodzą ciągle;
są źle płatni, źle odziani i źle żywieni.
W Montevideo bawią się oni nieustannie i co
piątek dają bale; chlubią się, iż idą im po-
siłki, których bardzo potrzebują.

Oto jest wiadomość wcale różniąca się
od poprzedzających: zapewniają, iż Rząd
Buenos - Ayres łącznie z Rządem Chli po-
stanowił wystać z ofiarowaniem korony
południowej Ameryki iednemu z Europey-
czyków.

Do Santa Fe wysłali patryjoci wypra-
wę z 3000 ludzi złożoną, a w Valparaso u-
zbraiają daleko większą przeciw Lima.

Ostatnie doniesienia z południowej
Ameryki opiewają, iż Jenerał Morillo
zmuszony został opuścić prawie wszystkie
miasta, które zajmował, i połączyć swo-
ie siły nad rzeką Oronoko. Jest także
podobieństwem, iż wyprawa, która prze-
znaczona była do uderzenia na Jenerała
Morillo przy iego naład wysiadyzeniu, uda
się w inną okolicę Ameryki, dla ścigania
Hiszpanów, ieśli przed iego nadpłynieniem
nie ukończy się wojna; co może nastąpić,
gdyż patryjoci posiadają znaczne siły, a
wojska Królewskie w wszystkich częściach
południowej Ameryki znajdują się w nay-
gorszym stanie.

Z zachodnich naszych prowincyy piszą,
iż w żadnym czasie nie było tam takiego
ruchu jak od kilku tygodni. Po długiej

suszy upadł deszcz obfity i podniosł o 10
stóp wodę na Ohio. Około 2000 wyche-
dniow z różnych części świata czekało nad tą
rzeką na przybycie wody, i zaraz udali się
do zachodnich okolic, gdzie zamyślają o-
siąść. Przeszło za 3 mill. dolarów pu-
szczono tą rzeką za zwiększaniem się wody
towarów i płodów.

Z Włoch d. 10 Lutego.

Podług doniesień z Rzymu J. Cesa-
rzowicowska Mość Arcy Xże Palatyn We-
gierski, powracając z Neapolu, przybył
powtórnie do tego miasta, a dziś odjechał
do Florencyi.

I. Cesarzewicowska Mość W. Xże
Rossyyski Michał, przybył d. 5 b. m. do
Rzymu i wysiadł do pałacu Posta Rossy-
skiego Hr. Italinskiego.

Xiążę Devonshire, Hr. Bristol i wie-
lu innych Anglików zapisali się iako ak-
cyoniści do towarzystwa w Rzymie do
dobywania zabytków starożytności z Ty-
bru. — Pomiędzy znakomitszemi cudzo-
ziemcami przybyłemi do Rzymu, znaj-
dują się Hr. Capo d'Istria i Xże Miko-
łaj Esterhazy.

W wyszłym w Luce edykcie wyraża
Xiężna paniująca, iż nieodmienną iey zaw-
sze będzie zasadą w każdym czasie bez
względu na godność i okoliczność przy-
puszczać przed siebie każdego i wysłuchać
iego żądania. Gdy iednak widok Dworu
odstrasza niektórych od wyiawienia praw-
dy, postanowiła zatem dla przekonania
się o rzetelney prawdzie, oznaczyć za
pałacem miejsce, w którym podpisane
żądania, doniesienia i inne ważne pisma
bezpiecznie składane bydź mogą, do które-
go miejsca sama tylko Xiężna Jmć ma
przystęp. Prawdziwe i użyteczne odkry-

cia będą z radością przyjęte i imiona podających zamitczane, nieużyteczne zaś spalone. Złośliwi potwarczy ściągną na siebie największą niełaskę. Gdy środek ten niema innego celu, jak tylko doyscia prawdy i przyłożenia się do dobra podanych, spodziewa się tem pewniey Xiężna, iż nie będzie nadużywany.

Były Hospodar Włochski znajduje się teraz z swoją rodziną w Genui, gdzie iak się zdaia przez zimę mieszkać będzie.

Z Madrytu d. 28 Stycznia.

Rozchodzą się tu pogłoski: pierwsza o trzeciem ożenieniu Króla, druga o przybyciu tu Xcia Wellingtona, dla poiednania macierzystego kraju z jego osadami.

Król poczynił wiele podwyższeń w woysku, tak w kraju iako też w Ameryce, a mianowicie w Peru i Guatimala.

Margrabia Casa Iruio, Minister spraw zagranicznych, oznaymił postom zagranicznym o aknowanym w Walencyi spisku i uwięzionych z tego powodu osobach, pomiędzy któremi najznakomitszemi są pensyonowany Pułkownik Vidal i Porucznik Sola z pułku Królowey; po nich następuje dwóch woyskowych urzędników żywności, dwóch kupców, dozorca składu soli, 6 rzemieślników, dwóch sierżantów, ieden żołnierz i 6 chłopów.

Naywyższy sąd Katalonii, prowincyi liczący do 900,000 mieszkańców, oznaymił roczny rapport o sprawach cywilnych i kryminalnych. Odsadzonych zostało 569 osób, z pomiędzy których skazanych było na śmierć 13, na galery 307, na wygnanie 82, udarowanych 23, napomnianych 171, uwolnionych z dozorem 67, a zupełnie 27.

Nowa opera pod tytułem: „Przeba-

czenie dla każdego,” wielkie czyni to wrażenie.

Wielki Inkwizytor Królestwa Hiszpańskiego Hieronim Castilon de Salas, Arcybiskub Tarascony, wydał tu pod d. 15 b. m. pismo przez które dzieło w 4 tomach in 4to pod tytułem: *Venus de Messie dans sa Glorie et sa Majesté*, które pokazało się, w Hiszpanii, za pozwoleniem Króla ogłasza za podlegające konfiskacie i za ukrycie onego naznacza 200 dukatów kary. Dzieło to, iak W. Inkwizytor w powyższym piśmie wyraża, oddane zostało pod roztrząsanie świątlych Teologow; ale że to wymaga czasu, a przez ten, czytanie tego sprawicby mogło wielkie zgorzsenie, przeto za naradą z radcami J. K. Mei S. Jakwizycyi, postanowił one skonfiskować.

Z Minchen d. 13 Lutego.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 10 Minister sprawiedliwości wniósł projekt do ustawy względem uporządkowania hypoteki. W mowie swojej wytuszczaiającej powody do tego projektu, wyraził, iż kodex powszechnego prawa cywilnego dla Królestwa, który wyciąga dłuższej pracy, a ta była przez wojnę przerywana, będzie stanom późniey podany. Urządzenie hypoteki jest podobne do Francuzkiey, tylko zwięzlejsze, i ograniczające więcey rodziców i niedoletnich niżeli Francuzkie.

Posiedzenia pierwszej izby Radców stanu nie są publiczne. Deputowani drugiey izby noszą wycayne swoje sukate, tak iak w izbie niższej parlamentu Angielskiego, to jest każdy swiego stanu.

DODATEK

DO N^{RO} 18.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 3 LUTEGO 1819 ROKU WE SZRODĘ

— Z Krakowa —

Towarzystwo Dobroczynności.

Loteryja w dniu 28 Lutego na korzyść ubogich, z najlepszym skutkiem i porządkiem w Sali W. Knotza, gratis ofiarowanej, odbyła się i przyniosła wsparcia Towarzystwu 4680 Złp. — Dzięki Opatrzności, Sercom czułym, niemniej podejmującym starania Damom Protektorkom naszym, zabezpiecza nas dobroczynność publiczna, że utrzymywać będą my w domu Opieki ubogich, z taką dokładnością, porządkiem i opatrzeniem, jakiego dotąd ciągle i nie zmianie doznają.

Miosroszewski, Przydujący.

Od brzegów niższej Elby d. 19 Lutego.

Dopiero w Lutym upadł pierwszy śnieg w Szwecyi. W środku Stycznia były jeszcze w Laplandyi wszystkie pola odkryte i powietrze dosyć było ciepłe. — W okolicach Kopenhagi słychać śpiew skowronków i brząk much.

Z jakim zapadem uczą się w Danii sztuk gimnastycznych, okazuje się ztąd, iż instytut gimnastyczny w Kopenhadze miał w r. z. 2057 uczniów. Ukształcilo

się w nim 107 nauczycielów gimnastyki dla szkół wojskowych, 16 dla innych szkół, i 83 do pływania dla osady Kopenhagskiej.

Z Brukseli d. 15 Lutego.

Nowy nasz Minister wojny, Jenerał major d'Aubreme, urodził się 1776 w Brukseli, wszedł w r. 1792 w służbę Francuzką, odbył kampanie pod Jenerałami Dumouriez, Custine, Houchard i Pichegru wszedł w r. 1795 w służbę Bawarską, (Hollenderską) odbył następne kampanie, był raz mocno w piersi raniony, znajdował się w chwalebnej bitwie pod Waterloo, był potem dowodzą w Amsterdamie, później Jenerałem adjutantem J. K. Mci, i t. d.

W Hadze ma także zaprowadzone być oświeccanie ulic gazem.

Pomiędzy dawnymi Jenerałami, którzy we Francyi do służby przywróconemi zostali, znajdzie się także brat Marszałka Soult. Ostatni ma w krótkce być z wygnania przywołany.

Z Kalsruhe d. 11 Lutego.

Vice - Prezes i Radca stanu Baron

Schmitz de Grollenburg, z duchownym Radcą Jauman, przedsięwzięli wczoraj stąd podróż do Rzymu, dla zawarcia z Stolicą S. konkordatu dla Kościołów Kato-lickich, dokąd w tymże celu uda się przy- były tu d. 8 b. m. W. Xcia Heskiego tayı Radca Baron Turckheim z Szambolanem i Radcą rządowym tegoż nazwiska.

W. Xcie oświadczył, iż dotychczasowe urządzenie administracyi wcale mu się nie zdaie dogodnem, i potrzebuie zupełney odmiany.

ROZMAITOŚCI.

Stosunki Francyi we względzie skarbowem do reszty Europy. Wyiątek z dzieła X. Pradt: "Europa po Kongressie Akwir-grańskim."

Bogactwa Francyi są wielkie i muszą się jeszcze pomnożyć. Europa pobiera od niej niektóre do swych wygod rzeczy i opłaca się za nie. Opłata ta nie jest mała, i przenosi summy, które Francya w ostatnich czasach Europie zapłacić musiała. Ostatnia opłata ustać musiała, gdy tym- czasem pierwsza nieustannie się zwiększa i sowiącie przywraca równowagę w handlu, którą Francya z swoimi osadami utraciła. Cała Europa, a mianowicie Anglia są teraz osadami Francyi. Tysiąc razy jest teraz więcej przez cudzoziemców odwiedzaną, niżeli przed rewolucyją. Do korzyści, które już posiada, przydać jeszcze należy rozwianie się i wzrost przemysłu, który winna jest nowem sprzę-żom wolności. Przemysł codziennie się wznosi, a wolność, która wszystko uży-żnia, takie same tu wyda owoce, iak tam, gdzie każdy talent posiada oltarz opieki. Jeżeli wszystkie samowładne i ograniczają-çe Rządy przez tyle wieków nie potrafiły przetrzymać gieniuszu Francuzkiego od wy-

dania wielu sprydział, czegoż ten gieniusz pod Rządem, którego godtem jest wolność, nie dokaze, gdy rozwiną się wszystkie ie-żgo zdatności i za natężenia swoje odbierają będzie nagrodę!

Wiadomość o Nowo-Greckiej Litera-żturze.

Nowi Grecy szybko w naukach postę-żpuią. Pomnaża się liczba ich gimnaziów; znakomitsze znajdną się w Smirnie, Ky-donios, miasteczku liczącem 8 do 10,000 mieszkańców, na przeciwko wyspy Lesbos leżącym, i na wyspie Chios. W Kydonios panuie prawdziwy zapal do nauk. Mło-dzian rodem z tego miasta udał się z wła-żsnego natchnienia na długi czas do Pary-ża, dla wydoskonalenia się w Drukarni Didot w sztuce drukarskiej, a 18 letnia córka Profesora tamteyż gimnazium, nazwiskiem Criantha, przeżyła na No-mogrecki język pismo Feulona o edukacy-dziewcząt. W Smirnie styną z obszernych wiadomości profesorowie Oikonomos i Kouma. Mieszkańcy wyspy Chios złożyli z własnego natchnienia znaczną sumę pie-niędzy na założenie publiczney biblioteki i wystawienia na nią gmachu.

Dnia 1 i 2 Marca 1819.

Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
Korzec	21. gr.	21. gr.	21. gr.	21. gr.
— Pizenicy	25 —	23 —	21 —	18 —
— Zyta	14 —	13 —	12 —	11 —
— Jęczmienia	10 —	9 15	9 —	8 —
— Owsa	6 —	5 15	5 —	—
— Jagiel	38 —	36 —	34 —	30 —
— Grochu	12 —	11 15	11 —	10 —
— Rzopaku	29 —	28 —	27 —	26 —

Cena Zboża

W Warszawie d. 20 Lutego

Korzec Pizenicy	od	Złp.	28	do	38.
— — Zyta	—	—	16	—	23

— — Jęczmienia — —	13 — 16.
— — Owsa — —	9 — 11.
— — Grochu — —	15 — 19.

Cena Zboża

W Gdańsku d. 19 Lutego

Łaszt 48 Korcy wynoszący.
Pszenicy od Złp. 1000 do 1240.

Zyta — —	600 — 700.
Jęczmienia — —	580 — 600.
Owsa — —	260 — 280.
Grochu — —	630 — 720.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 1 Marca

Czer. Zł. Holl: moneta Courant Złp. 10 gr.	6.
— dette Cesarski — —	19 — —
Fry d. Pruskie — —	33 — 15
Luidr — —	37 — —

20to frankowy —	39 — —
Szeiny Wiedeńskie za 100 — .	235 — —
Złoty ryński Szeinami	1. — 20

Towarzystwo Przyjaciół Muzyki w Krakowie.

W Niedzielę dnia 7 Marca r. b. dana będzie w Sali W. Knotta, w południe Muzyka popisowa (za miesiąc przeszły) na której samym tylko Członkom Towarzystwa w opłatach uiścizającym się, lub osobom do Towarzystwa nieależącym, za opłatą podług zwyczaju złp. 2 przy wnieściu, znajduwać się wolno będzie.

Z Protokołu Obrad Komitetu Towarzystwa.
X. Hyac: Janowski Sek.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. W skutek wezwania Kommissyi Włościańskiej przez Trzy Najjaśniejsze Dwory do usamowolnienia Włościan w Kraju Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu ustanowionej z dnia 10 Lutego r. b. do N. 41 do Senatu podanego, zawiadomia Wydział Dochodów Publiczność, iż Dobra, i realności na wieczną Dzierżawę (Erbpacht) przeznaczone wypuszczanemi będą przez publiczną Licytacją w terminach, to jest: Pierwszym 1. Maja 1819 r. i następnych, drugim 15 Maja 1819, i następnych, trzecim stanowczym 1. Czerwca 1819, i następnych.

W Dobrach Lipowiec.

1. Folwark Węgiełzów obejmujący Gruntu ornego morgów 160, Łąk morgów 20, z Propinacją, Piecem Wapiennym, budowlami Folwarcznemi, Browarem &c
2. Folwark Mętków obejmujący Gruntu ornego morgów 105, Łąk morgów 24 w Jeziorach morgów 11 z pobudynkami i Propinacją,
3. Realność tamże, do współubiegania Starozakonnych morgów 10.
4. Folwark Kwaczata obejmujący Gruntu Ornego morgów 92, Łąk morgów 20 z budynkami i Propinacją.
5. Realność tamże do współubiegania Starozakonnych morgów 10.
6. Folwark Jankowice obejmujący Gruntu Ornego morgów 100, Łąk morgów 26. Pastwisk morgów 22 z budowlami i Propinacją.
7. Realność tamże do współ ubiegania Starozakonnych morgów 10.
8. Dwie realności we Wsi Zagorzu do współubiegania Starozakonnych, każda Morgów 10.

W Dobrach Wyciąże.

1. Folwark Wyciąże obejmujący w Gruntach ornych, łąkach, około morgów 200 z Propinacją i budowlami.
2. Dwie realności do współubiegania Starozakonnych, każda od morgów 10.

W Dobrach Tonie.

1. Folwark Tonie obejmujący w Gruntach ornych, łąkach, około morgów 110 z Propinacją i budowlami.
2. Realność do współubiegania Starozakonnych od Morgów 10, Życzący sobie nabywać takowe Dzierżawy wieczne, o Warunkach Licytacji do kontraktów mających być ogłoszonych, mogą się wprzód dowiedzieć w

Biórze Komisarzy Włościańskiej, gdzie równie, o Stanie Dóbr tych, i o Budynkach, dokładnie zawiadomionemi będą. — W Krakowie dnia 22go Lutego 1819 roku.

Grodzicki. —

Za Sekretarza Adi. Wy. Marcisiewicz.

w handlu Bened. Knaute i Komp. przy rynku wielkim pod L. 458 dostać można Raryzowanych do Zwierciadel lub Obrazów w najnowszym Guście i pomierną Cenę, na Rokcie według swego żądania.

Para Koni Kasztanowatych Karecianyeh szesnastej miary, do Massy k. 1p. Franciszka Antoniego Wolf de Wolfthal należących, przez publiczną Licytacyą na kofiskim targu przy Kleparzu tu w Krakowie dnia 9 Marca r. b. 1819 o godzinie 11-ranney, sprzedane zostaną. — W Krakowie d. 2 Marca 1819 r.

Matakiewicz, P. O. D. Pisarz Aktow

Ogród z drzewem rodzaynym owocowym, do siewu ogrodowizn usposobiony i Izba Szyntowna w Domu na Piasku pod L. 73 w Gminie VII. do szynku piwa i wodek wroczną dzierżawną possessyą, od dnia 1go Kwietni r. b. poczynając się dnia 22 Marca r. b. przez publiczną licytacyą wypuszczone będą. Cena z Ogrodu roczna 40 ztp. Cena z Izby Szyntowney 72 ztp. jest ustanowiona. O warunkach Licytacyi podpisany każdego czasu żądających uwiadomi, a warunki przed licytacyą w powyższym terminie ogłoszone będą. Chęć licytowania mających na termin i miejsce oznaczone wzywam. — W Krakowie d. 1go Marca 1819 r.

Karol Gryziński Komor: Sąd:

Kamienica zupełnie wyreparowana, z stajniami, i t. d. w Krakowie w ulicy Florylańskiej pod Nr. 520, jest każdego czasu do najęcia lub sprzedania. Zyczący sobie najęcia lub kupna raczą się do właściciela mieszkającego w teyże Kamienicy zgłosić.

Syndycy do upadłości Handlu pod firmą Franciszek Laszkiewicz Wyrokiem Trybunału z dnia 3 Lutego r. b. nastąpionym, mianowani, Stosownie do Art: 66 Kod Hand: Księgi III. wzywają Wierzycieli to jest: Wydział dochodow Rzeczypospolitey Krakowskiej, Teklę z Milewskich Laszkiewiczową, Fryderykę Müller, Alexandra Donnę, Antoniego Paczowskiego, Franciszkę Malczewską, Jana Bochenek, Franciszka Hahn, F. J. Kirchmaier i Syn, Antoniego Hölzel, i Geldwerth i kom: H. L. Binnenfeld, C. Hirschfeld, Samuel Schlegel w Krakowie, Józefa Hrabę Niemojewskiego w Oleśnie, Jenerala Hrabę Morand, Laszkiewicza de Friedenseld w Święcicach, JP. Jakubowicza, J. G. Schlenker, Charzewski i Böhm, F. Muhl i Schmidt, w Warszawie, A. L. M. Mühl i komp: w Gdańsku, J. A. Kuedorfer w Monachium, H. W. Bassenge i komp: w Dreźnie, J. F. Schindler i komp: w Zerbst, Józef Ritter, Karol Dellavos w Wiedniu, Gähring i Gerhardt, Ernst Halterstad starszy, S. G. Schletter, C. F. Haenel F. A. Maironi de Peter, Frége i komp: Thieriot i Bassenge, H. C. Platzman i Synowie, P. Schunk i komp: w Lipsku J. G. Schmitz w Sztolbergu, A. Macher i komp: w Budzie. J. W. Tuschany, J. M. Thunis, Successorow e Ballabene i komp: w Pradze, Schüttig i komp: w Görlitz, A. Gonthard i Syn w Frankforcie nad Menem, Ludwika Eichthal w Waryżu. J. Opitz w Bierzczowie, Braci Sellosterr w Wrocławiu zamies kałych, aby się w przeciągu dni 40stu bądź osobiście, bądź przez swych Pełnomocników przed Syndykami upadłości w przitomności W. Kommissarza Sędziego Ostaszewskiego do teyże upadłości Delegowanego w Domu Władz Sądowych pod L. 106 stawili, oświadczenie swoje jakowey Summy są Wierzycielami, niemniej papiery i długi udowodniające wręczyli lub w kancelaryi złożyli, a to w porządku sprawdzenia Obligów i dalszych tymże kodeksem przepisów wskazany ch zachowania. — W Krakowie dnia 18go Lutego 1819 r.

Maclej Stummer.

Wincenty Archmayer.